

Μάθημα: Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
Τάξη: Α΄ Ημερήσιου Γενικού Λυκείου
Ενότητα: «Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση»

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ (1894-1975)

Η πέρδικα

Βόσκουν οι άλλες πέρδικες ή λούζονται στ' αυλάκι,
και μια στα νύχια περπατεί απάνω σε κοτρώνι,
και γέρνει πίσω και τηρά¹ μικρό ένα περδικάκι,
και τότε του γλυκομιλεί και τότε του μαλώνει.

-Άκου της μάνας τη λαλιά κι' ανέβα στο λιθάρι,
γιατί η καρδιά μου λαχταρεί, μονάκριβο πουλί μου.
-Για 'δε, μανούλα, το νερό που βρέχει το θυμάρι,
για 'δε τα συνομήλικα πώς παίζουν αντικρύ μου.

-Έχουν οι μάνες τους πολλά! έλα, πουλί, κοντά μου,
κ' είδα τον ίσκιο γερακιού εδώ σιμά στ' αυλάκι.
-Πάμε, μανούλα, στα νερά να βρω τη συντροφιά μου
αυτό ήταν σύννεφο μικρό, δεν ήτανε γεράκι.

Κι ο ίσκιος πάλι εφάνηκεν απάνω στα λιθάρια,
και κατεβαίν' η πέρδικα ζητώντας τ' ακριβό της
κι αυτές που ήταν ρίζωμα, τρυπώσαν στα θυμάρια
εκείθε ο ίσκιος πέρασε του γερακιού προδότης.

Κι ακούσθη ένα φτερούγιασμα, μια ταραχή, μια αντάρα.
-Οπώχει το μονάκριβο έχει πικρή την τύχη! –
Σκούζει, χτυπιέται η πέρδικα με τρόπο, με λαχτάρα,
και το ακριβό της σπαρταρά στου γερακιού το νύχι.

Οι μάνες των παιδιώνε μας γεράκι δεν φοβούνται
το μυριοχαϊδεμένο τους στα νύχια του να πάρη...
Απ' άλλα βάσανα σκληρά στον κόσμο τυραννιούνται –
έχουν αρρώστιες φοβερές και χάρο μακελάρη².

¹ τηρώ: βλέπω

² μακελάρης: ο σφαγέας, ο αιμοχαρής.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α

α.1. Το ποίημα ανήκει στην παραδοσιακή ή τη μοντέρνα ποίηση; **(5 μονάδες)**

α.2. Να γράψετε τέσσερα (4) χαρακτηριστικά της μορφής του ποιήματος, τα οποία επιβεβαιώνουν την απάντησή σας στο α.1. **(20 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25

β

β.1. Στο ποίημα αξιοποιείται ως εκφραστικός τρόπος ο διάλογος. Να εντοπίσετε τα σημεία του ποιήματος που υπάρχει διάλογος. **(10 μονάδες)** Τι εξυπηρετεί, κατά τη γνώμη σας, η χρήση του διαλόγου στο ποίημα; **(5 μονάδες)**

β.2. Να βρείτε στο κείμενο πέντε (5) εικόνες (τρεις οπτικές και δύο ακουστικές). **(5 μονάδες)**

β.3. Να γράψετε πέντε (5) λέξεις ή φράσεις του κειμένου που υποδηλώνουν τα συναισθήματα (τρυφερότητα, ταραχή, οδύνη) της μάνας πέρδικας. **(5 μονάδες)**

ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ: 25